



#EY  
3A TEBE

# IZVEŠTAJ O REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA



## IZVEŠTAJ O REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA

U sklopu projekta “Podizanje kvaliteta usluga socijalne zaštite ranjivih grupa u Kruševcu” predviđeno je terensko istraživanje o potrebama društveno osetljivih grupa za uslugama socijalne zaštite, njihovoj dostupnosti i postojećim resursima.

Cilj ovog istraživanja bilo je prikupljanje podataka o raspoloživosti usluga socijalne zaštite u lokalnoj zajednici, mišljenju korisnika/građana i stepenu zadovoljstva korisnika raspoloživim uslugama i načinom pružanja tih usluga.

Prikupljeni podaci i njihova analiza treba da omoguće uvid u situaciju u kojoj su se našle različite ranjive grupe građana u pogledu dostupnosti i kvaliteta usluga socijalne zaštite. Upitnik je bio anoniman.

Istraživanje je urađeno na uzorku od 200 ispitanika/ca, a sprovedeno je u periodu februar – mart 2025. godine. U sklopu priprema za istraživanje pripremljen je upitnik, a pitanja su podeljena u četiri celine – Opšte informacije, Životni uslovi i svakodnevni izazovi, Pristup osnovnim uslugama i Predlozi i preporuke. Upitnik je imao ukupno 17 pitanja otvorenog, poluzatvorenog i zatvorenog tipa.

Prilikom sprovođenja ankete određeni broj upitnika podeljen je u organizacijama civilnog društva na bazi učlanjenja (Organizacija gluvi i nagluvi, Organizacija MNRO i sl.) jer članovi ovih organizacija pripadaju društveno ranjivim grupama i često koriste različite usluge socijalne zaštite.

## Struktura ispitanika/ispitanica

Za potrebe istraživanja korišćen je stratifikovan slučajni uzorak, pri čemu su ispitanici/ispitanice podeljeni prema stratumima (muškarci/žene, grad/selo).

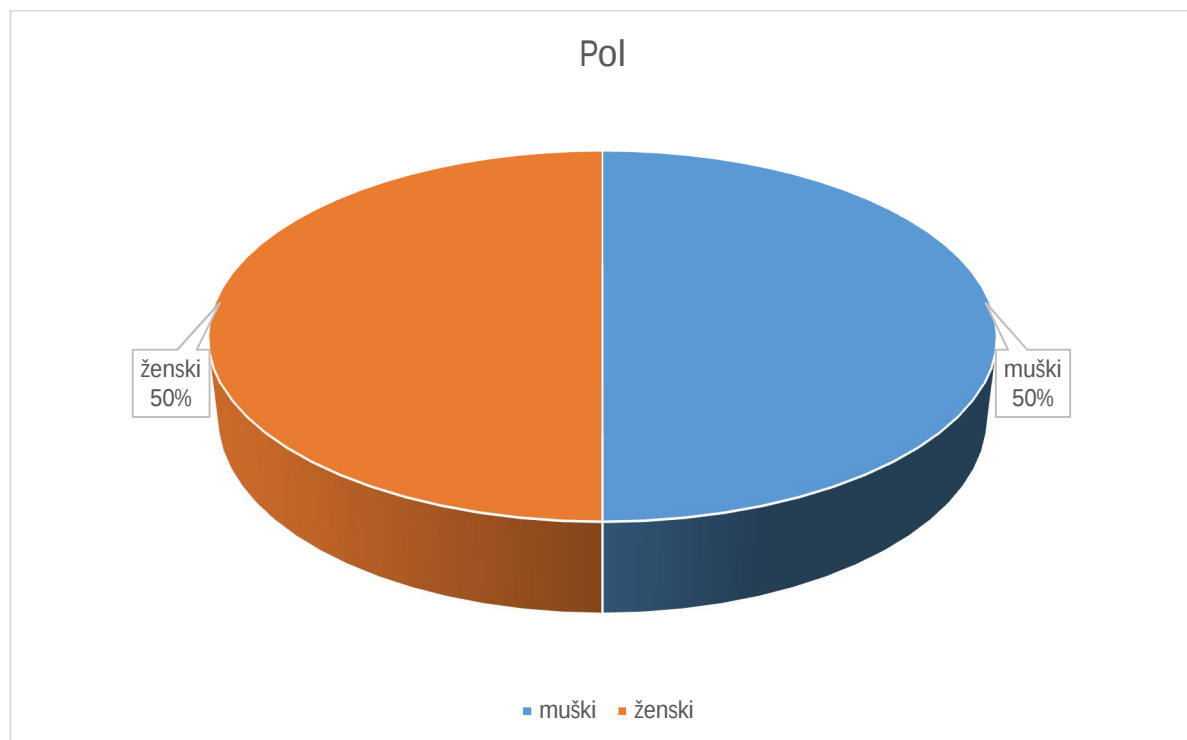
Od ukupno 200 ispitanika/ispitanica 100 je bilo muškog, a 100 ženskog pola. Najviše ispitanika/ispitanica, 52 (26%), bilo je iz grupe osoba starijih od 65 godina. Grupa uzrasta od 50 do 64 godine bila je zastupljena sa 24%, od 18 do 24 godine 20%, od 25 do 34 godine 16% i od 35 do 49 godina 14%.

Na pitanje koje se odnosilo na pripadnost određenoj društveno ranjivoj grupi 64 ispitanika/ispitanice se izjasnilo da je osoba sa invaliditetom. Među učesnicima i učesnicama ankete je bilo 68 žena, 44 mlade osobe, 20 osoba obolelih od retkih bolesti, 12 pripadnika/ca nacionalnih manjina i 28 osoba koje su zaokružili "drugo". Na ovo pitanje je, inače, bilo moguće zaokružiti više opcija.

Od 200 osoba koje su popunile upitnik njih 108 (54%) je kao mesto prebivališta navelo grad, a 92 (46%) selo.

Kada je reč o obrazovnoj strukturi učesnika/ca istraživanja njih 96 (48%) se izjasnilo da je završilo srednju školu, višu ili visoku školu 48 (24%) dok je sa osnovnom školom bilo 40 (20%) anketiranih. Bez formalnog obrazovanja (završene osnovne škole) bilo je 16 učesnika/ca (8%).

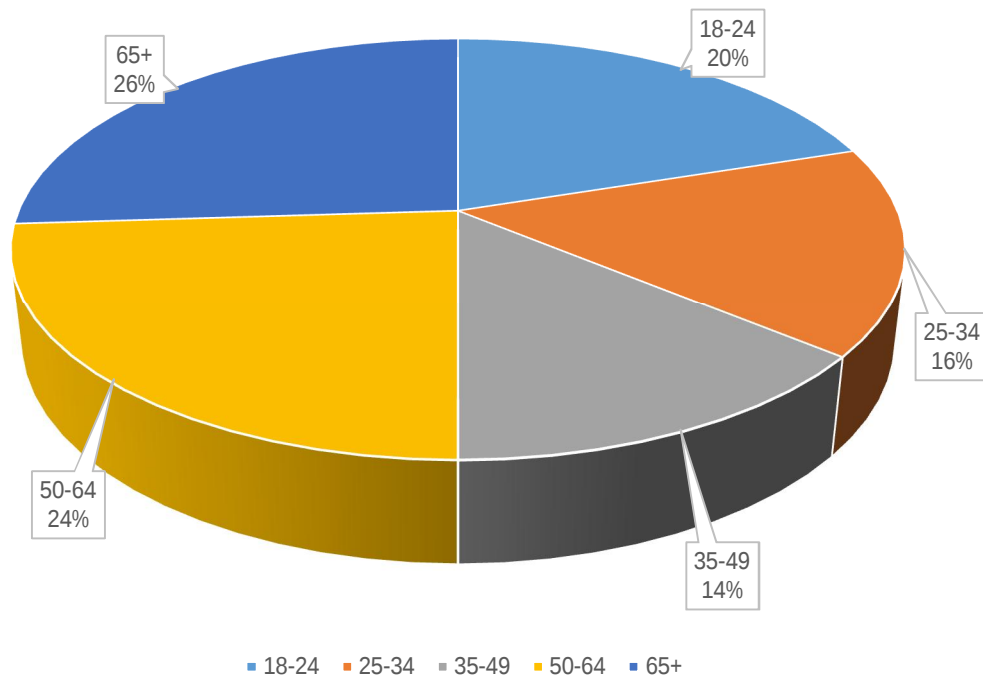
Najviše anketiranih, 36%, živi u domaćinstvima sa četvoro i više članova, 30% u dvočlanim domaćinstvima, 24% u tročlanim i 10% u jednočlanim, samačkim domaćinstvima.



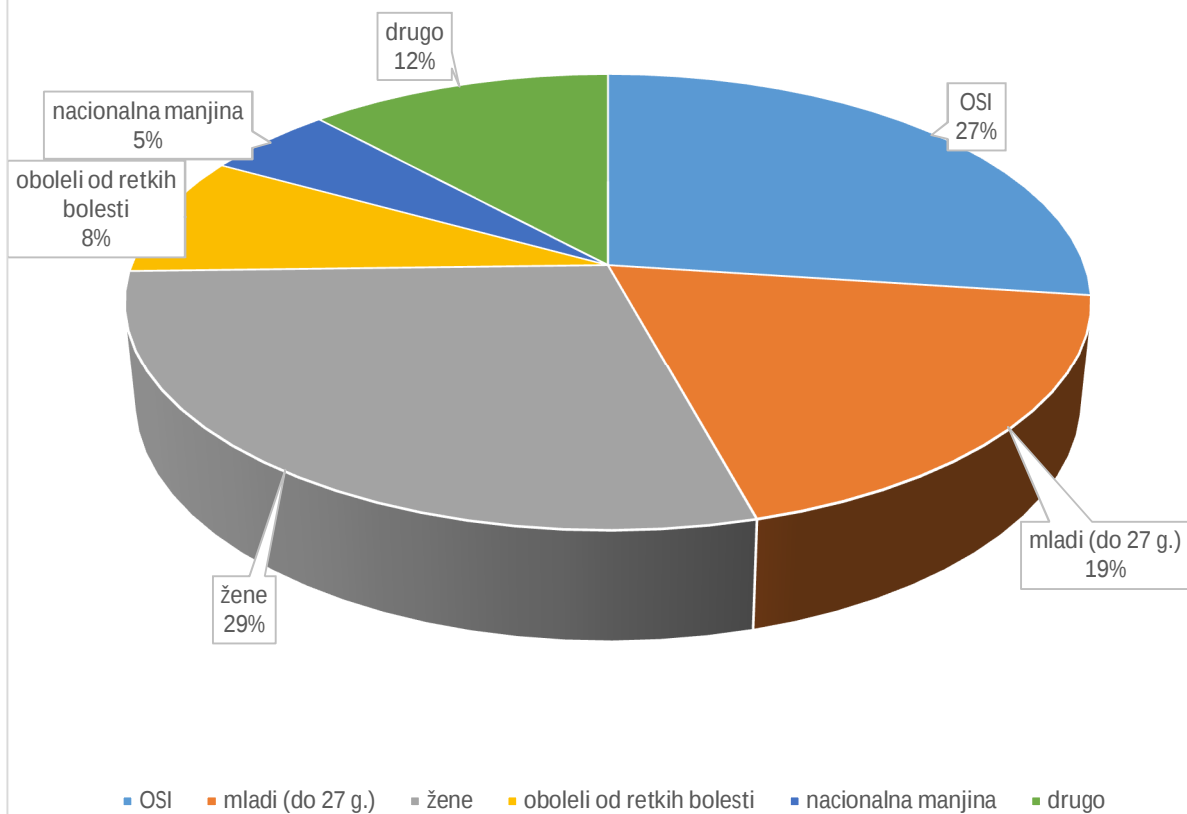


#EY  
3A TEBE

### Starost



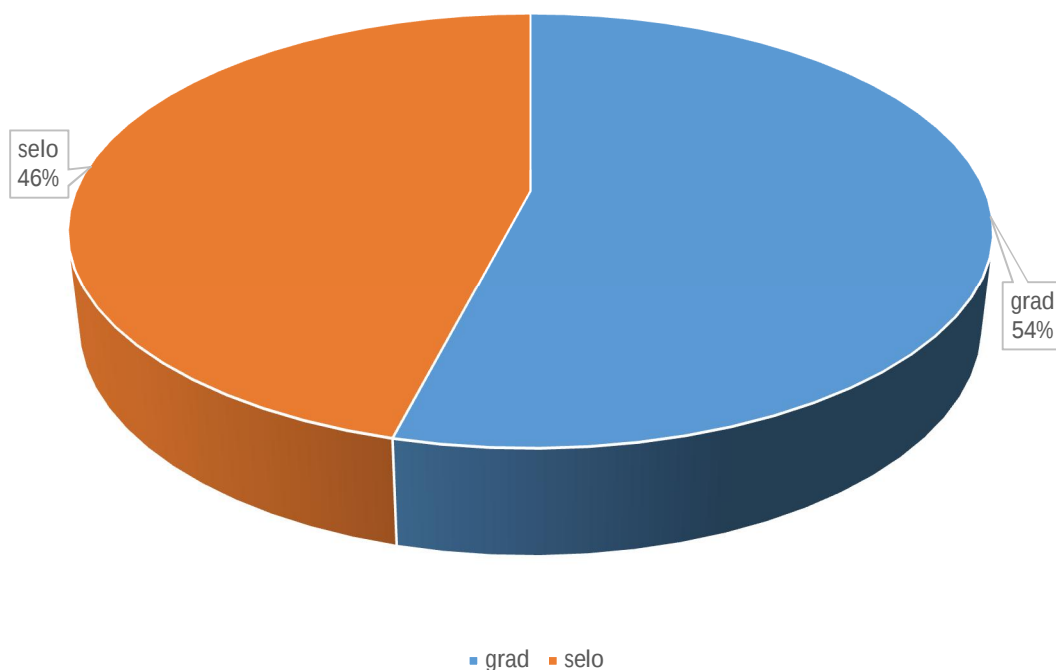
### Pripadnost



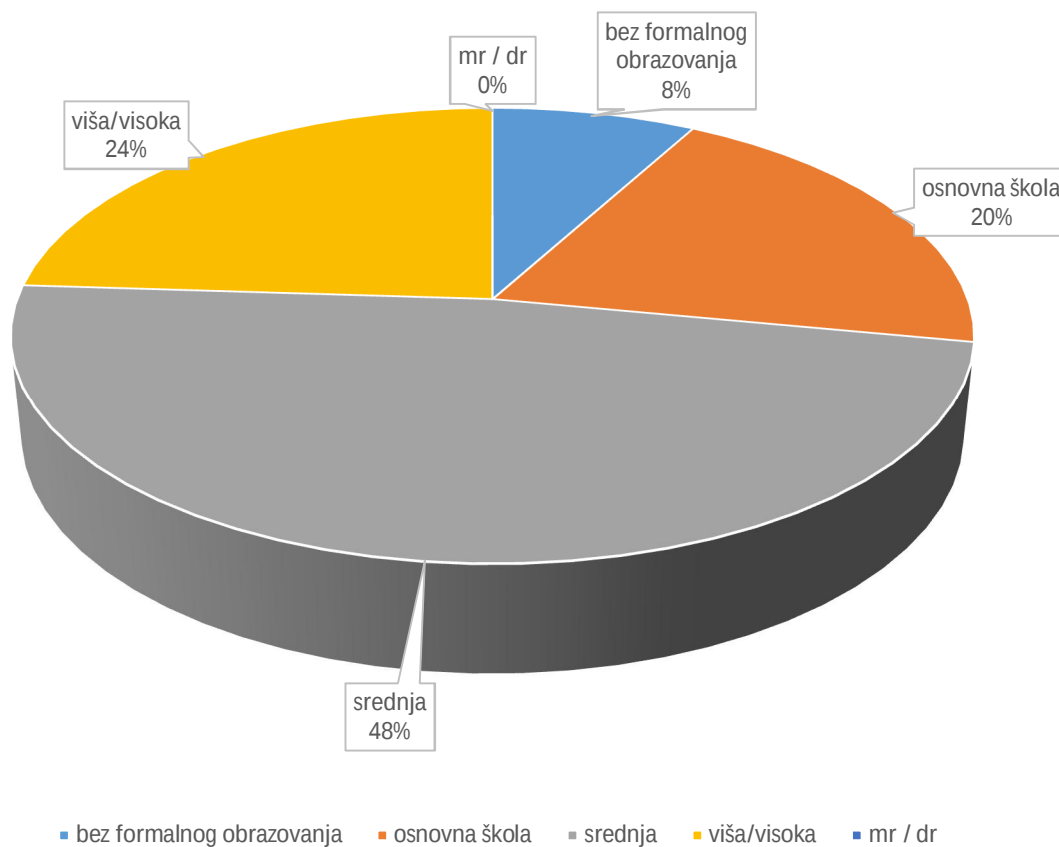


#EY  
3A TEBE

### Prebivalište



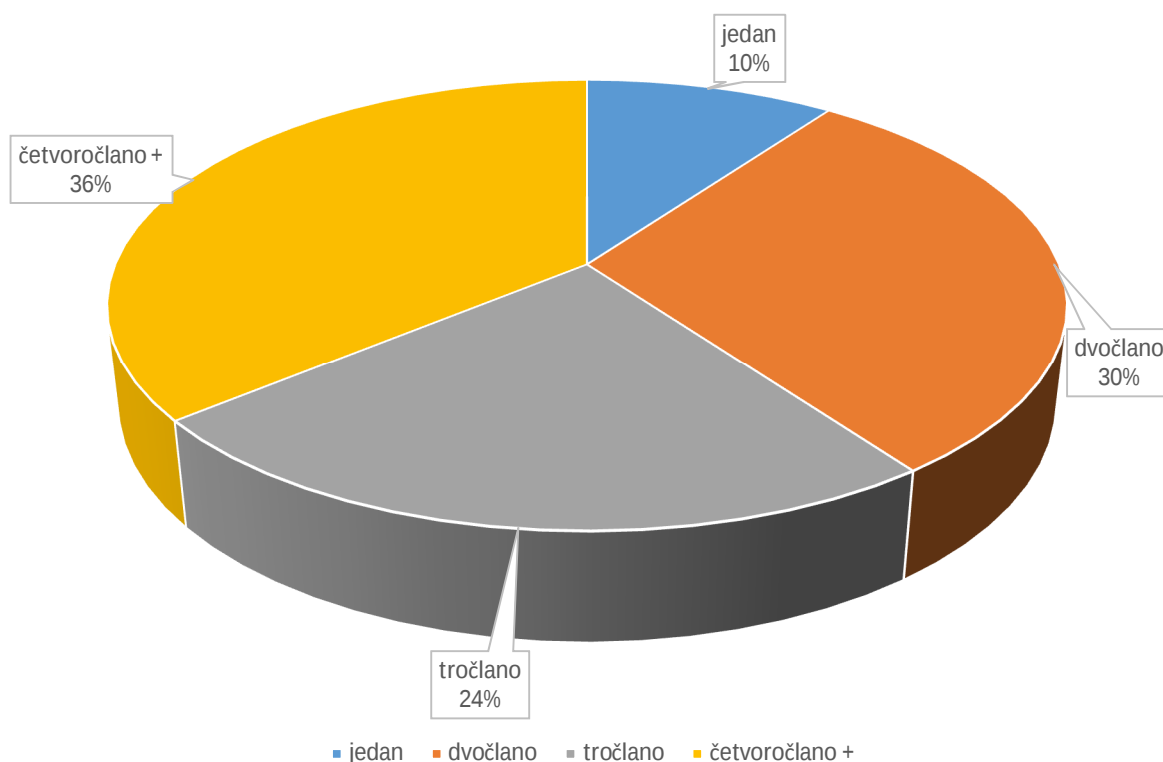
### Obrazovanje





#EY  
3A TEBE

### Broj članova domaćinstva

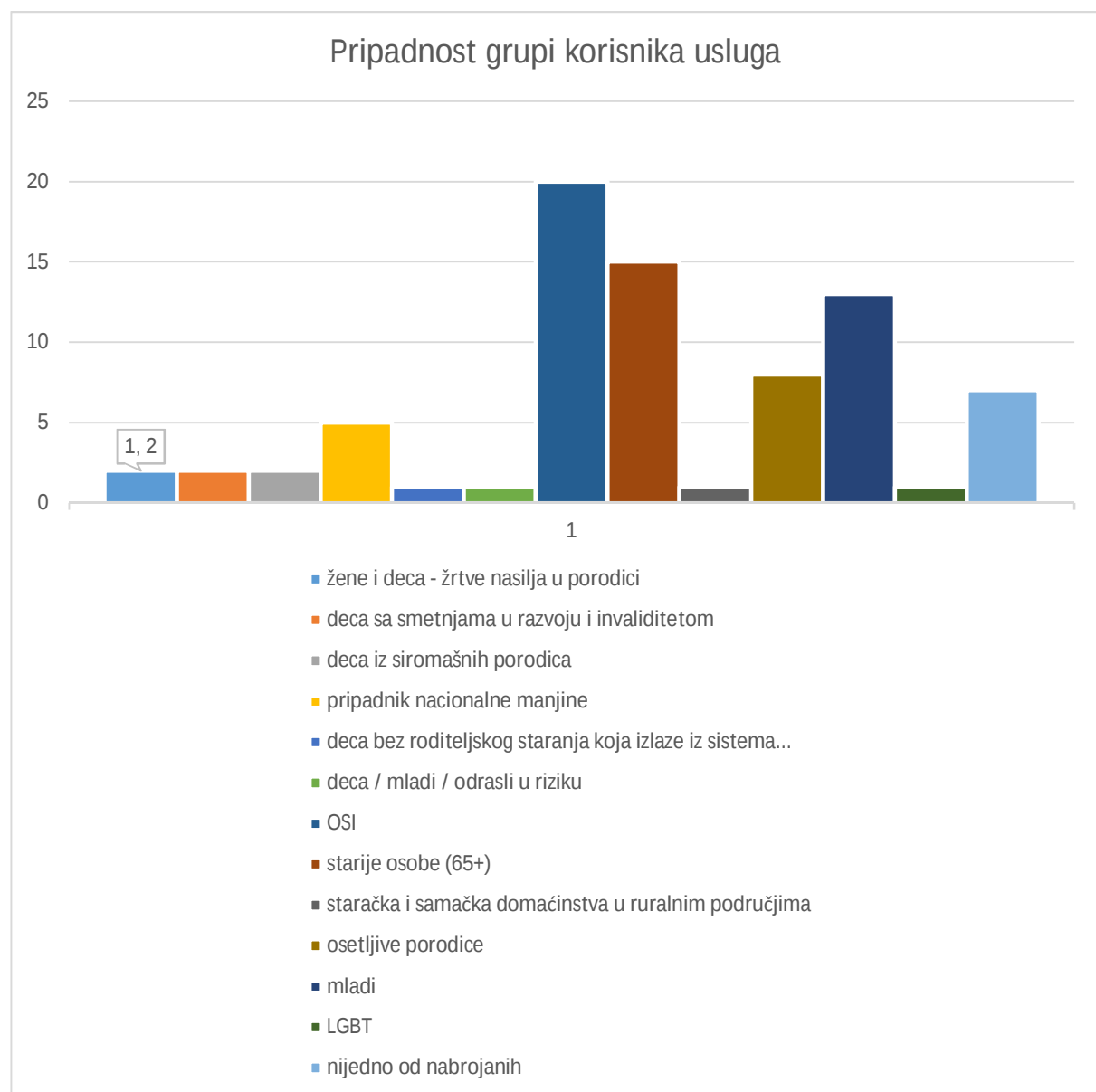


## Životni uslovi i svakodnevni izazovi

Druga grupa pitanja u upitniku odnosila se na životne uslove i svakodnevne izazove ispitanika/ispitanica. Na ova pitanja bilo je moguće dati više odgovora.

Na pitanje “Kojoj grupi korisnika usluga socijalne zaštite pripadate?” ukupno njih 80 je zaokružilo opciju “osobe sa invaliditetom”, 60 “osobe starije od 65 godina”, 42 su mladi, 28 “nijedno od nabrojanih”, 20 “pripadnik nacionalne manjine”, po osmoro “žene i deca – žrtve nasilja u porodici”, “deca sa smetnjama u razvoju i invaliditetom” i “deca iz siromašnih porodica”.

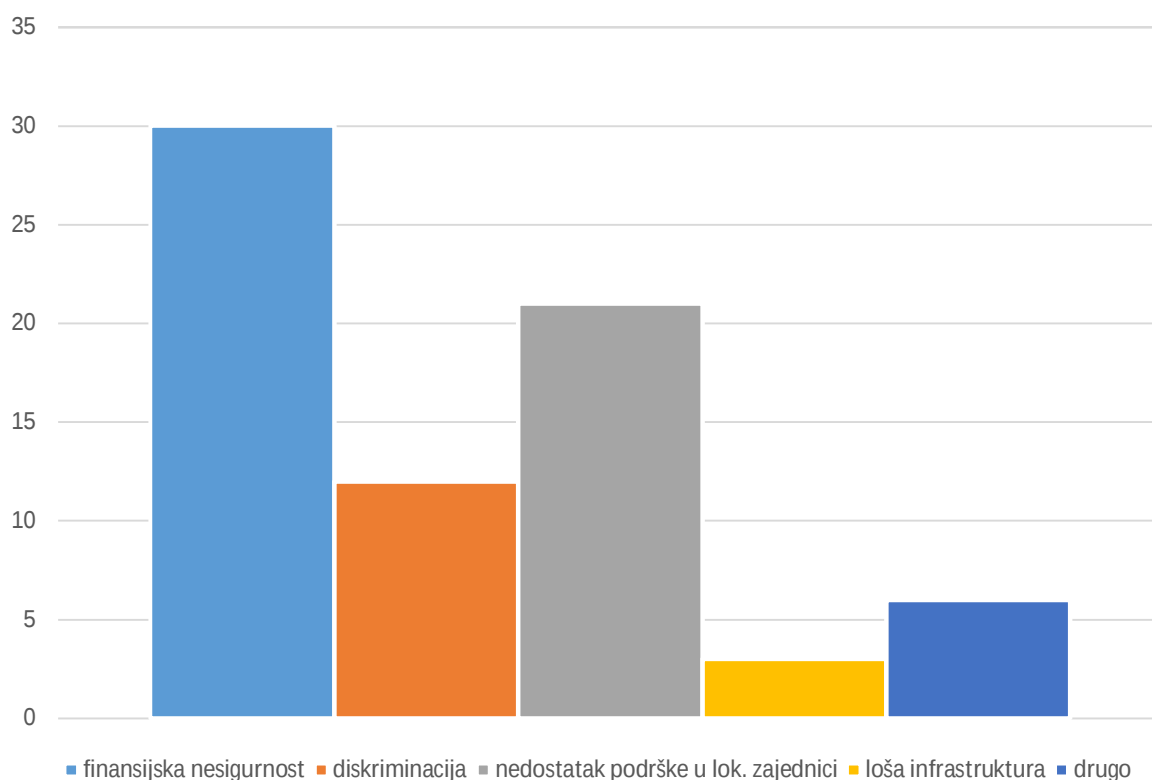
Kao najveći izazov u svakodnevnom životu čak 120 ispitanika/ca je istaklo “finansijsku nesigurnost”. “Nedostatak podrške u lokalnoj zajednici” su zaokružile 82 osobe, a “diskriminaciju” 48.



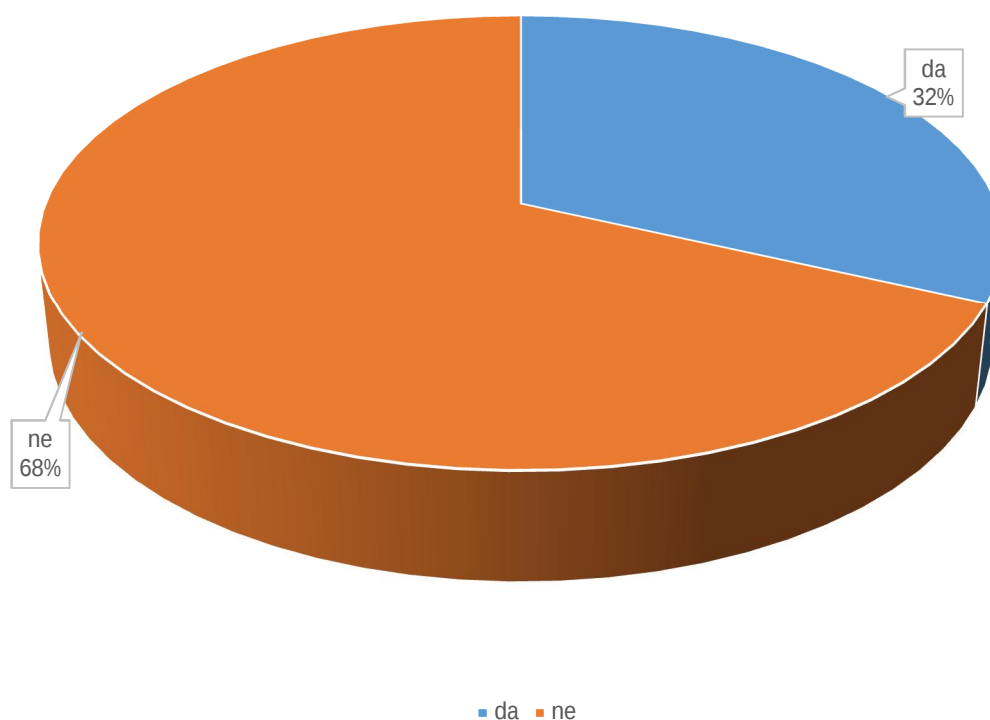


#EY  
3A TEBE

### Najveći izazovi



### Poteškoće u pristupu



## Pristup osnovnim uslugama

Treća grupa od četiri pitanja odnosila se na pristup osnovnim uslugama i ocenu njihovog kvaliteta.

Prvo pitanje je glasilo “Koju vrstu socijalne usluge/prava ste koristili u poslednjih 5 (pet) godina”, a ponuđena je mogućnost da anketirane osobe zaokruže sve usluge koje su koristili.

Najviše odgovora, 104, glasilo je “nijednu uslugu”. Ukupno 72 osobe je koristilo novčanu i drugu materijalnu pomoć, 20 pomoć u kući, 16 usluge narodne kuhinje, 20 dnevnog boravka za osobe sa smetnjama u razvoju, osmoro personalnog asistenta, a po četvero socijalno stanovanje, savetovalište i privremeno stanovanje. Ukupno je 96 osoba (48%) koristilo neku od usluga/prava.

Naredno pitanje je glasilo “*Kako ocenjujete pristup sledećim uslugama u vašem mestu prebivališta?*”. Ponuđene su opcije broječanog ocenjivanja od 1 – veoma loše, do 5 – odlično.

Najnižu prosečnu ocenu – 1,68 dobilo je zapošljavanje. Ocenu 2,23 dobili su usluge socijalne zaštite i zdravstvene zaštite, usluge prevoza su dobile ocenu 2,29 dok je pristup uslugama obrazovanja ocenjen sa 2,37.

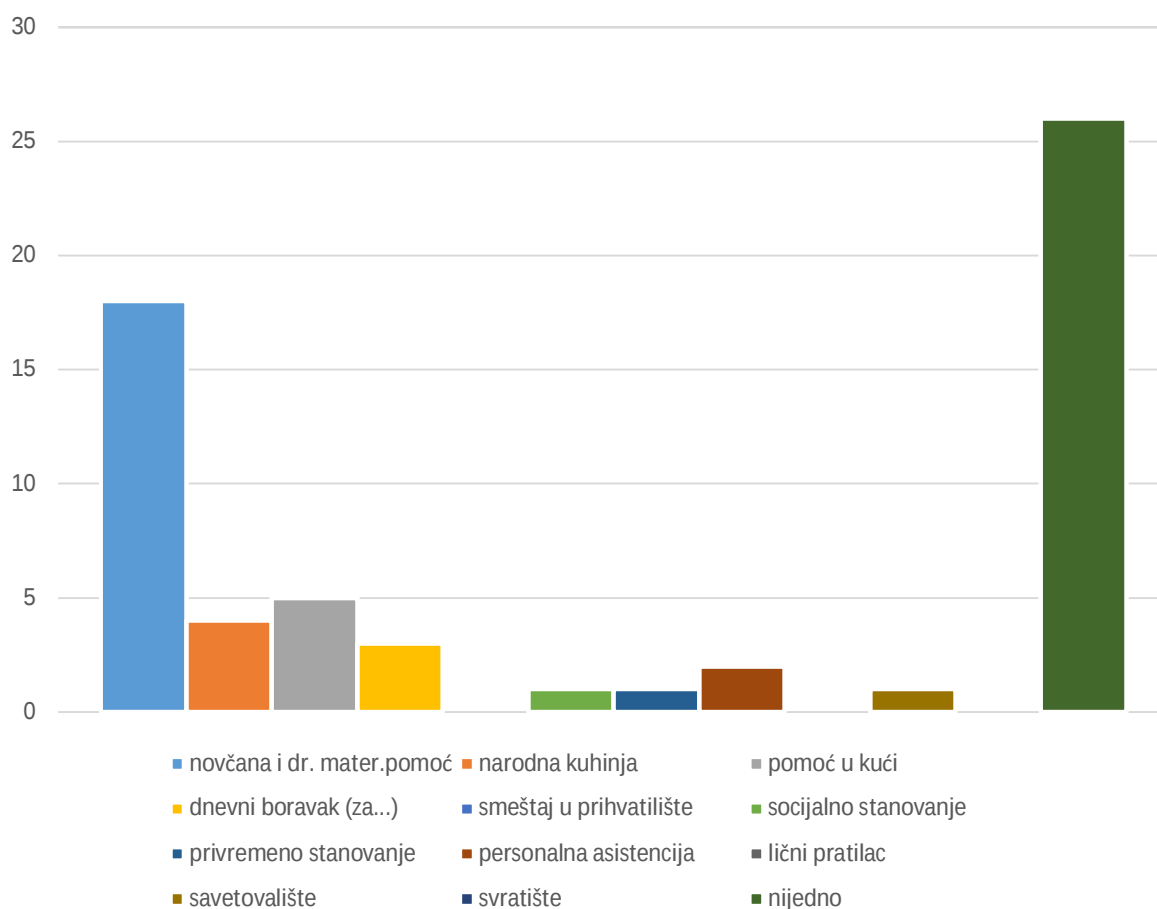
Na pitanje “Imate li poteškoća u pristupu zdravstvenoj ili socijalnoj zaštiti?” 60 anketiranih osoba (32%) je odgovorilo potvrdno. U obrazloženju dobijeni su odgovori poput “malo ljudi zna znakovni jezik”, “nemam beneficije kao penzioner”, “radnik na javnom konkursu za zaštitu osoba sa invaliditetom kojoj kasne primanja”, “komplikovano zakazivanje - dugo čekanje”, “dugo čekam kod lekara”, “plaćam kod lekara”...

Uprkos problemima čak 66% anketiranih smatra da je dobro informisano o svojim pravima i dostupnim uslugama.

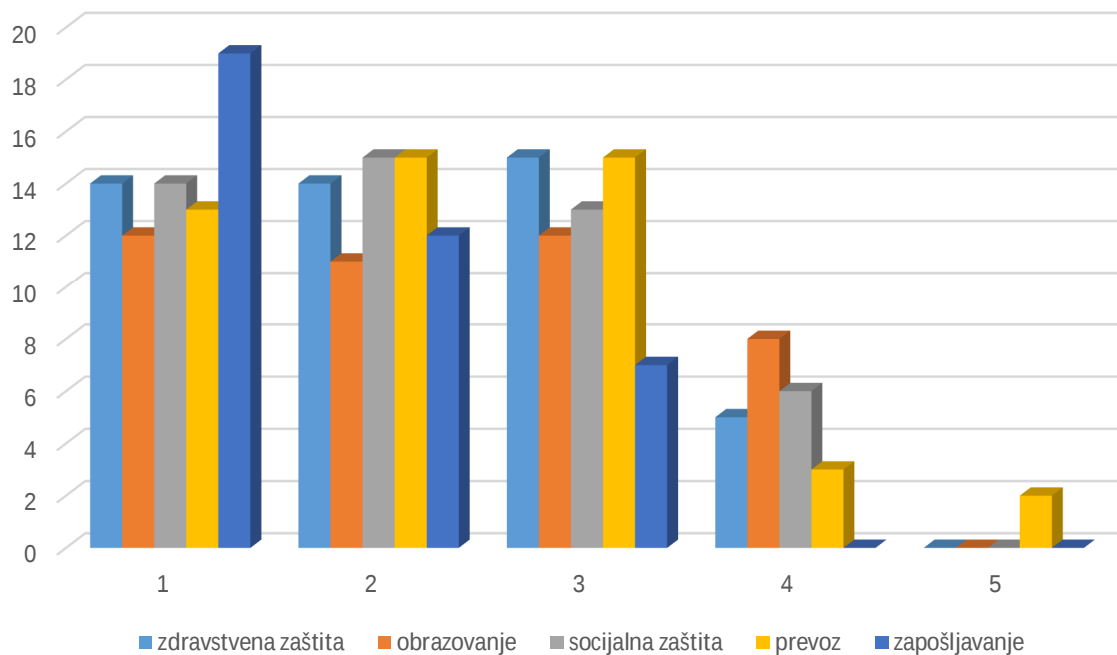


#EY  
3A TEBE

### Korišćene soc. usluge u poslednjih 5 godina



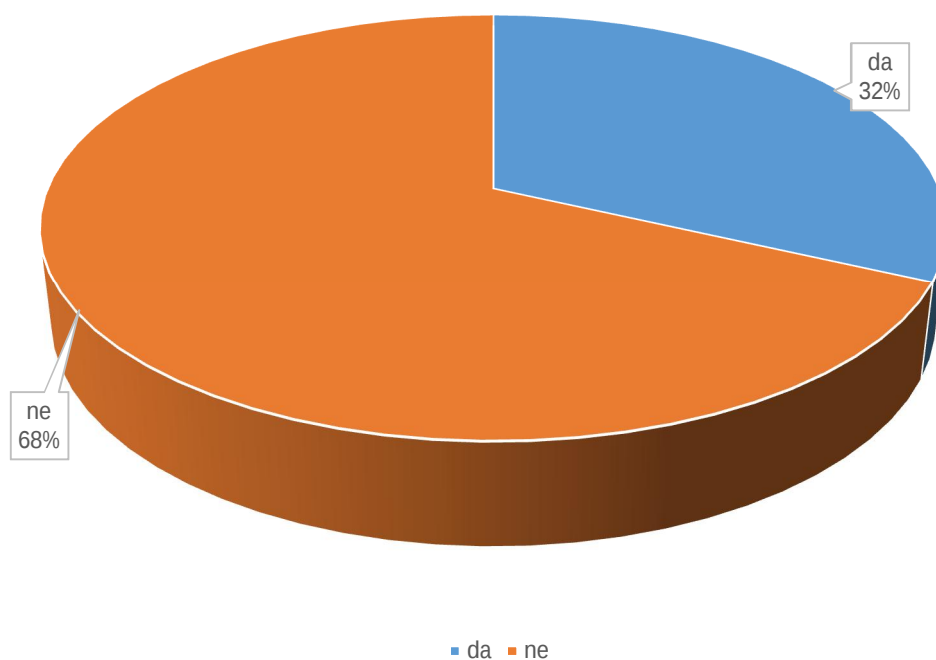
### Ocena usluga



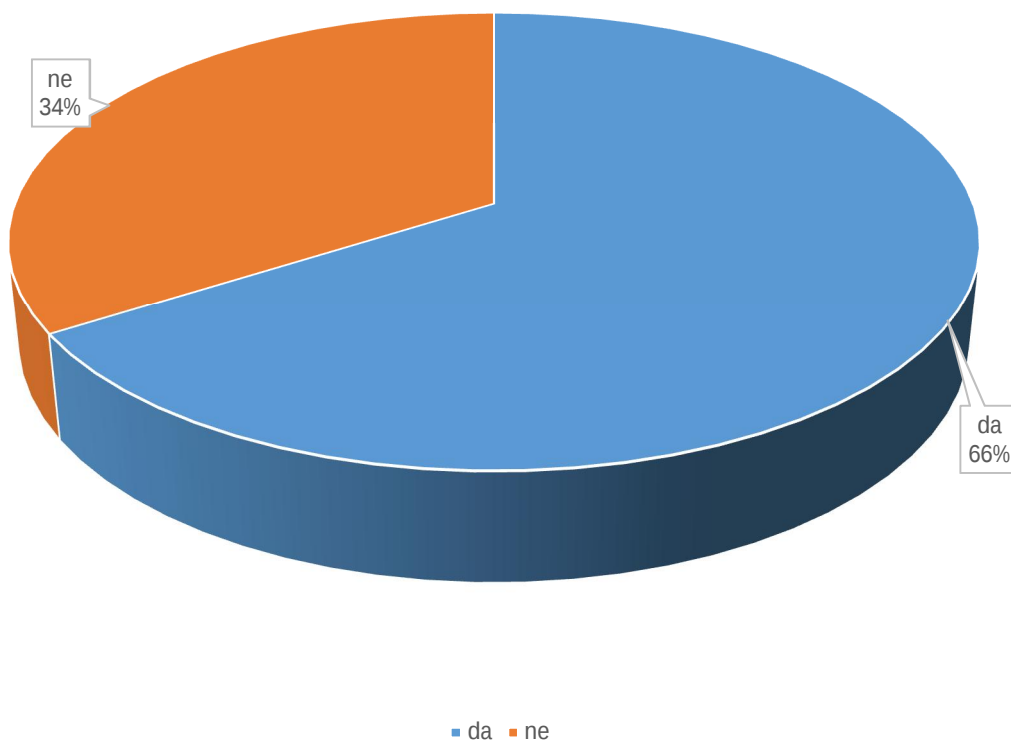


#EY  
3A TEBE

### Poteškoće u pristupu



### Informisanost o uslugama



## Predlozi i preporuke

Poslednja grupa od pet pitanja odnosila se na predloge i preporuke u oblasti socijalne zaštite ranjivih grupa. Na četiri pitanja učesnici i učesnice ankete su mogli da zaokruže maksimalno tri ponuđene opcije dok sun, a poslednjem mogli da izaberu samo jedan odgovor.

Prvo pitanje je glasilo *“Prema Vašem mišljenju koja od navedenih grupacija stanovništva je trenutno najranjivija/potrebna joj je dodatna podrška društva/u našem gradu?”*.

Najviše ispitanika/ispitanica, njih 103 (51,5%), smatra da je pomoć najpotrebnija osobama sa invaliditetom, 76 (38%) veruje da su to osobe starije od 65 godina, dok 64 (32%) smatra da su najranjiviji deca i mladi sa hroničnim bolestima. Za 52 (26% anketiranih) najranjiviji su nezaposleni mladi, a za 22% siromašni. U grupu visoko ranjivih osoba mogu se svrstati i stara lica u samačkim domaćinstvima (20%).

Naredno pitanje na koje su učesnici/učesnice ankete trebali da odgovore bilo je: *“Šta od navedenih faktora najviše utiče na smanjeni kvalitet života u Gradu Kruševcu, a posebno najranjivijim kategorijama stanovništva ?”*

Za 107 (53,5%) anketiranih to je “siromaštvo”, a za 69 (34,5%) “nezaposlenost”. Odgovor “nedovoljan broj usluga socijalne zaštite” zaokružilo je 68 osoba (34%), “sivu ekonomiju” 52 (26%) i “nedostupnost zdravstvene zaštite” 41 (20,5%). “Nedostatak javnog prevoza” kao faktor koji najviše utiče na kvalitet života vidi 40 (20%) anketiranih, “nedopstupnost institucija” 39 (19,5%), a “zagađenost” 37 (18,5%).

*“Šta od navedenog bi doprinelo podizanju kvaliteta života najranjivijim kategorijama stanovništva u Gradu Kruševcu?”* bilo je naredno pitanje, a ponuđeno je deset mogućih odgovora.

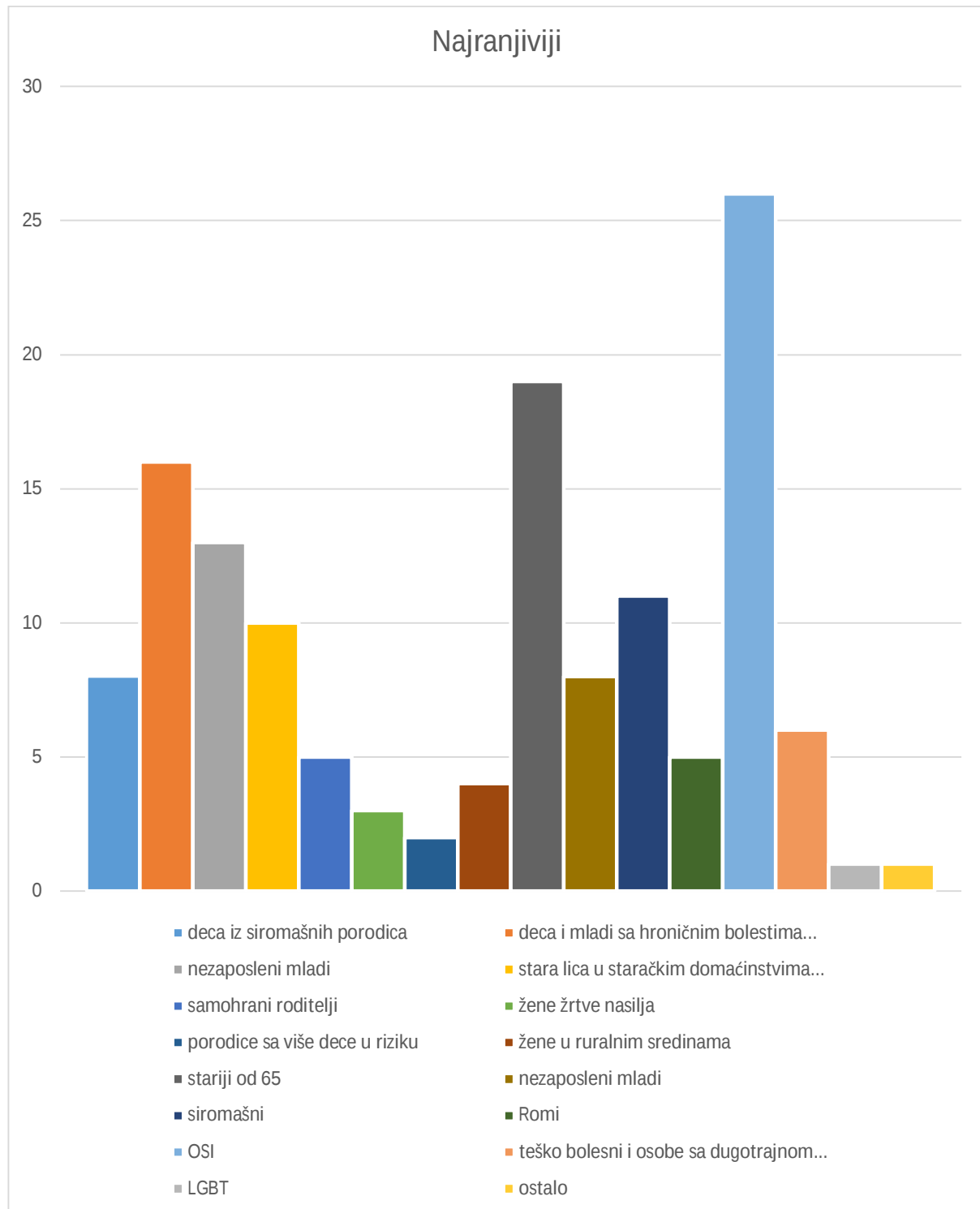
Za 92 anketirana (46%) to su “besplatni preventivni pregledi za sve”, a za 84 (42%) “više subvencija lokalne samouprave”. “Poboljšana zapošljivost stanovništva” je izabralo 79 anketiranih (39,5%), a “bolja dostupnost zdravstvenoj zaštiti” 69 (34,5%). Za opciju “bolja informisanost o pravima” opredelilo se 64 ispitanika (32%), a za “više socijalnih usluga za decu, mlade, invalide i stare” 57 (28,5%).

Sledeće pitanje je glasilo *“Šta bi po Vama, bilo najurgentnije da se obezbedi u narednom periodu u našoj lokalnoj samoupravi kako bi se unapredio kvalitet života najranjivijeg stanovništva?”*

Čak 135 ispitanika i ispitanica (68,5%) veruje da su to “više socijalnih usluga za osobe sa invaliditetom”. Na drugom mestu je odgovor “više materijalnih davanja za siromašne” koji je zaokružila 81 osoba (40,5%), a na trećem “više socijalnih usluga za starije osobe” – 77 (38,5%). Za odgovor “bolja informisanost o uslugama” opredelilo se 49 anketiranih (24,5%), a za opciju “više socijalnih usluga za žene žrtve nasilja” 44 (22%).

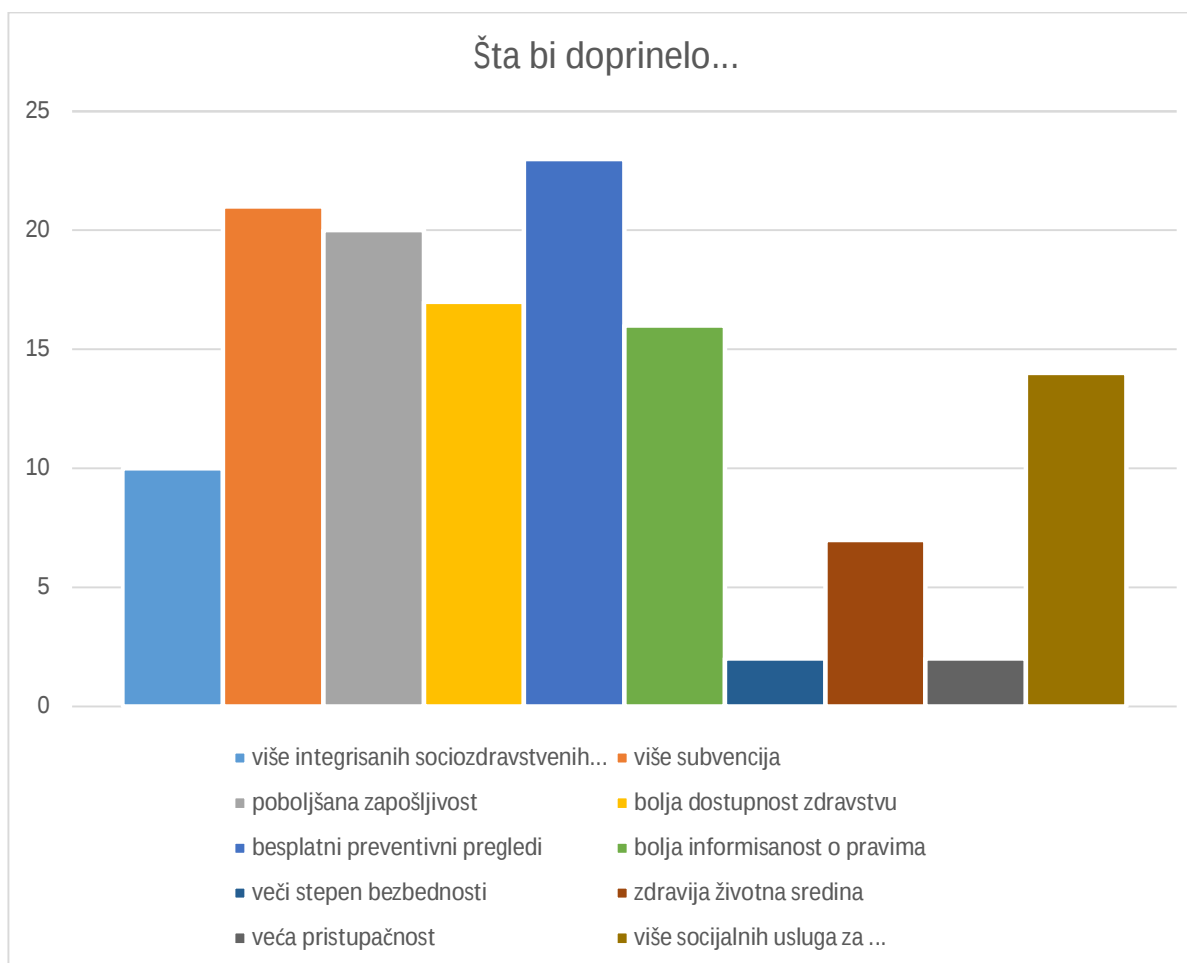
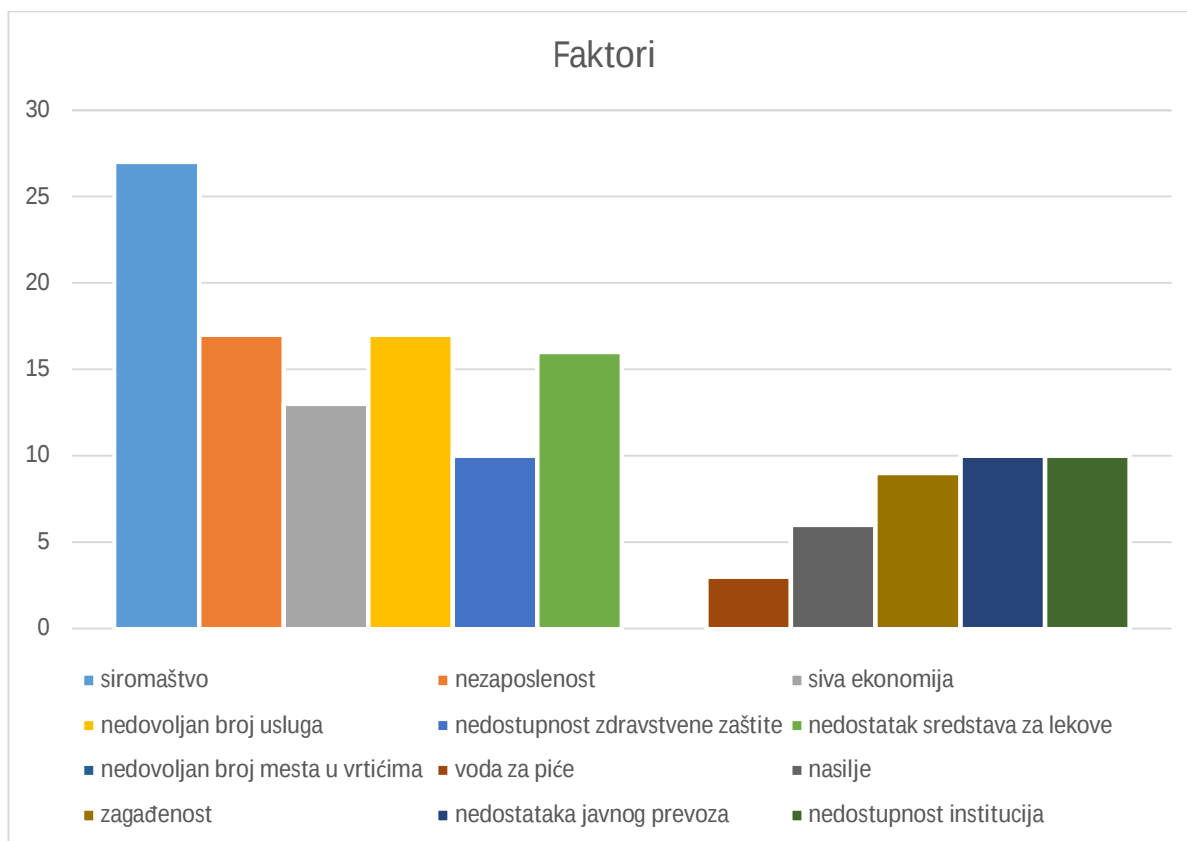
Poslednje pitanje je bilo *“Šta po Vašem mišljenju lokalna samouprava treba da uradi u oblasti socijalne zaštite da bi se vaš položaj poboljšao?”*, a učesnici i učesnice ankete su mogli da izaberu samo jedan od pet ponuđenih odgovora.

Najviše anketiranih, 76 (38%) veruje da “lokalna samouprava treba da poveća celokupna izdvajanja za socijalnu zaštitu” dok 53 misli da treba da “razvija postojeće usluge, kako bi svima bile dostupne i kako bi bile kvalitetnije”. Da lokalna samouprava treba da “pokrene nove usluge” veruje 49 osoba (24,5%) dok 17 veruje da treba da “obezbedi kontinuitet i održivost usluga”. Odgovor “nešto drugo” izabralo je petoro učesnika/ca istraživanja.





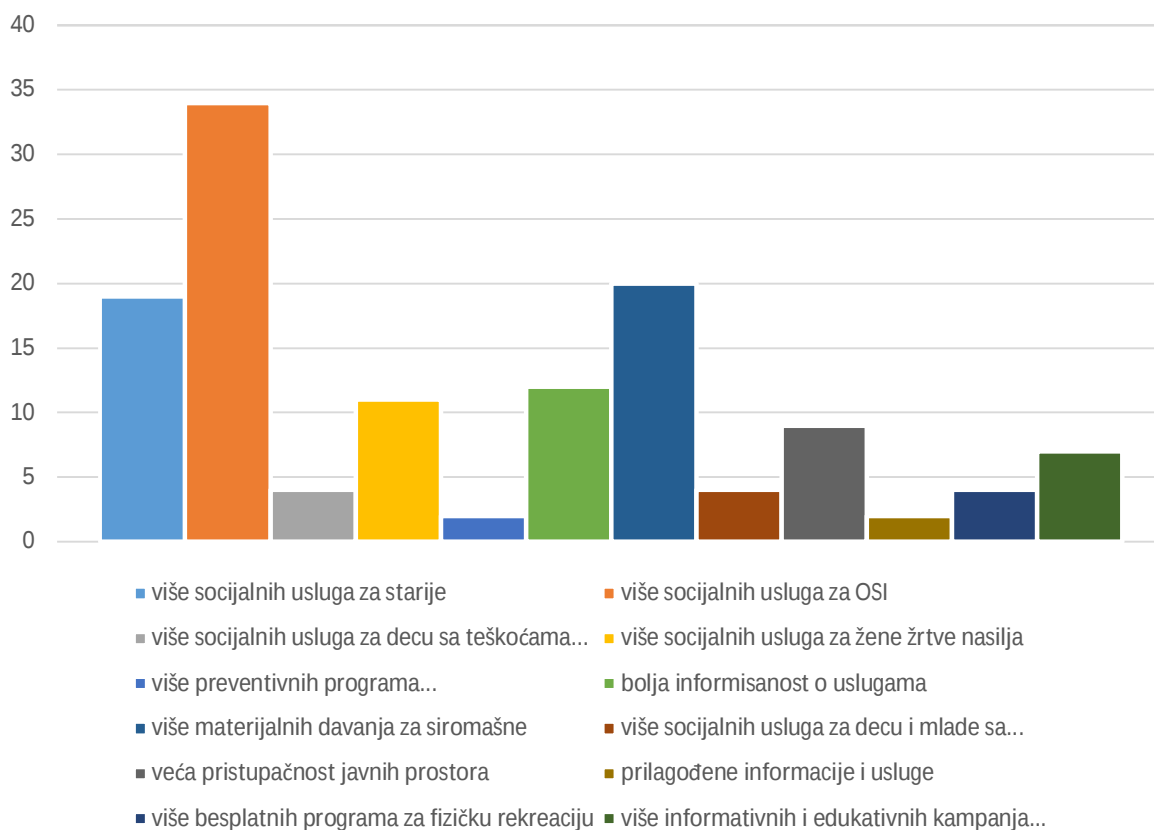
#EY  
3A TEBE



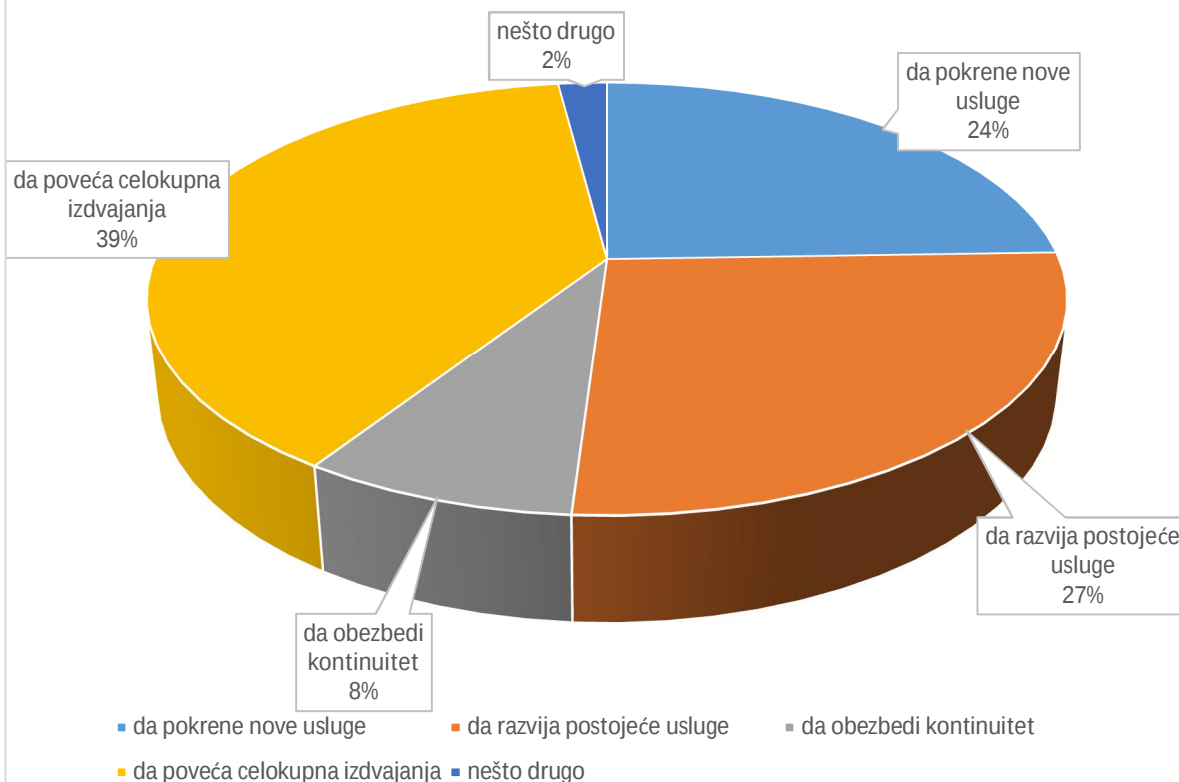


#EY  
3A TEBE

### Najurgentnije



### Šta treba da uradi lok.samouprava...



## Zaključci

*Za ogromnu većinu anketiranih najveći izazov je finansijska nesigurnost.*

*Učesnici/učesnice ankete generalno nisu zadovoljni uslugama zapošljavanja, zdravstvene i socijalne zaštite što pokazuju i niske ocene. Posebno važne za pripadnike/pripadnice ranjivih grupa su usluge zdravstvene zaštite gde nailaze na brojne probleme.*

*Kao najranjivije društvene grupe učesnici/ce ankete su prepoznali osobe sa invaliditetom (51,5%), osobe starije od 65 godina (38%) i decu i mladi sa hroničnim bolestima (32%).*

*Na smanjenje kvaliteta života pripadnika/pripadnica ranjivih grupa najviše utiču siromaštvo (34,5%), nedovoljan broj usluga socijalne zaštite, "siva ekonomija" i nedostupnost usluga socijalne zaštite.*

*Poboljšanju kvaliteta života pripadnika/pripadnica ranjivih grupa najviše bi doprineli besplatni preventivni pregledi za sve, više subvencija lokalne samouprave, poboljšana zapošljivost stanovništva i bolja dostupnost zdravstvenoj zaštiti, a najurgentnije je da se obezbedi više socijalnih usluga za osobe sa invaliditetom, više materijalnih davanja za siromašne, više socijalnih usluga za starije osobe. Da bi se sve ovo obezbedilo lokalna samouprava bi trebala da poveća izdvajanja za socijalnu zaštitu.*

*Projekat Podizanje kvaliteta usluga socijalne zaštite ranjivih grupa u Kruševcu realizuje se u okviru programa podrške javnom zagovaranju #PokretPolet, koji Trag fondacija sprovodi uz finansijsku podršku Evropske unije, u partnerstvu sa Centrom za socijalnu politiku i u saradnji sa Koalicijom za razvoj solidarne ekonomije - KoRSE. Za sadržinu ovog materijala isključivo je odgovoran Centar za istraživačko novinarstvo Kruševac - CINK i ta sadržina nipošto ne izražava zvanične stavove Evropske unije.#EUzaTEBE*